

MEGOLDÁSOK

Nagyné Horváth Magdolna

Történelem

FELMÉRŐ FELADATLAPOK

7. osztály

ÉV ELEJI ISMÉTLŐ FELADATSOR	
1. feladatlap	2
A MODERN KOR SZÜLETÉSE 1.	
2. feladatlap	4
A MODERN KOR SZÜLETÉSE 2.	
3. feladatlap	5
A DUALIZMUS KORA: FELZÁRKÓZÁS EURÓPÁHOZ 1.	
4. feladatlap	7
A DUALIZMUS KORA: FELZÁRKÓZÁS EURÓPÁHOZ 2.	
5. feladatlap	8
AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ ÉS KÖVETKEZMÉNYEI 1.	
6. feladatlap	10
AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ ÉS KÖVETKEZMÉNYEI 2.	
7. feladatlap	11
TOTÁLIS DIKTATÚRÁK 1.	
8. feladatlap	12
TOTÁLIS DIKTATÚRÁK 2.	
9. feladatlap	14
A HORTHY-KORSZAK 1.	
10. feladatlap	15
A HORTHY-KORSZAK 2.	
11. feladatlap	17
A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ 1.	
12. feladatlap	18
A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ 2.	
13. feladatlap	21
A MEGOSZTOTT VILÁG 1.	
14. feladatlap	24
A MEGOSZTOTT VILÁG 2.	
15. feladatlap	25
MAGYARORSZÁG SZOVJETIZÁLÁSA 1.	
16. feladatlap	27
MAGYARORSZÁG SZOVJETIZÁLÁSA 2.	
17. feladatlap	29
ÉV VÉGI FELADATSOR	
18. feladatlap	31

ÉV ELEJI ISMÉTLŐ FELADATSOR

1. feladatlap megoldása

1.	Hunyadi Mátyás magyar király	Bonaparte Napóleon	gr. Széchenyi István	12 pont
	15. század	18–19. század fordulója	19. század	
	Történelmi tett: – Erős királyi hatalmat teremtetett. – A déli végvárrendszer kiépítése a török terjeszkedés feltartóztatására.	Történelmi tett: – Franciaországot nagygyá tette. – A történelem egyik legnagyobb hadvezére volt.	Történelmi tett: – A magyar reformmozgalom elindítója. – A Magyar Tudományos Akadémia alapítása, a Lánchíd megépítése.	

2.	Károly Róbert	Bethlen Gábor	Kossuth Lajos	3 pont
----	---------------	---------------	---------------	--------

3.	A történelmi esemény oka	Történelmi esemény	A történelmi esemény következménye	4 pont
	A törökök a balkáni országok elfoglalása után hazánk elfoglalását tervezték, egész Európa meghódítására törekedtek.	1456-ban Nándorfehérvárnál Hunyadi János vezetésével a védők sikeresen megvédték a várat a töröktől.	A magyar győzelem évtizedekre (70 évre) tehermentesítette Magyarországot a nagyobb török hadjáratoktól.	
	A Szent Liga (a Habsburgok-Lengyelország, Velence és a magyarok szövetsége a pápa támogatásával) érkezettnek látta az időt a török kiűzésére Magyarországról.	1686-ban Buda felszabadult a 145 éves török uralom alól.	A visszaszerző háborúban a törököket folyamatosan kiszorítják Magyarország középső területeiről. A török uralom vége az országban.	

4.	Bocskai szabadságharc – mohácsi csatavesztés – <u>Magellán bizonyítja, a Föld körbehajózható</u> <u>francia polgári forradalom</u> – pesti polgári forradalom – polgárháború az Amerikai Egyesült Államokban Kossuth Lajos megalakítja a Védegyletet – <u>Eger diadalma a törökkel szemben</u> – kiegyezés	3 pont
----	--	--------

5.	Cím: A magyar szabadságharc leverése 1849-ben/Ellenséges hadmozdulatok a magyar szabadságharcban 1849-ben – Az osztrák császári és az orosz cári erők fogtak össze ellenünk. – Tizenhárom honvédtisztet kivégeztek. Cím: Földrajzi felfedezések – folyamatos vonal: Kolumbusz – szaggatott vonal: Magellán – A Föld körbehajózható.	8 pont
----	---	--------

6. banderális hadszervezet	Zászló alá gyűlt lovas, páncélos sereg, melyet a hadjáratok idejére hívtak össze az uralkodók a 14. századi Magyarországon.	5 pont
cenzúra	A sajtó szabadságának korlátozása. Az újságok és a könyvek tartalmának előzetes ellenőrzése azért, hogy azokban ne jelenhessen meg olyan gondolat vagy vélemény, amelyet a hatalom elutasít.	
protestáns vallások	A római katolikus vallásból a 16. században kivált keresztény vallási irányzatok közös elnevezése.	
tőkés	Vagyonnal rendelkező vállalkozó polgár: gyáros, vállalkozó, bankár, bányatulajdonos.	
alkotmány	Egy ország alaptörvénye, amely rögzíti a hatalom gyakorlásának szabályait, az állampolgárok alapvető jogait.	
7. A 12 pont 1848. március 15-én a pesti forradalom egyik dokumentuma, a szabad sajtó egyik első példánya. A győztes forradalmat a márciusi ifjak, közöttük Petőfi Sándor, Jókai Mór irányították, és a 12 pontban a követeléseiket összegezték. 4 pont
8. – Hazánk népessége a XV–XVII. század között rendkívül lassan emelkedett, a népesség a XVIII. században ugrásszerűen megnőtt. 4 pont
- A török korban az állandó létbizonytalanság, a harcok, a fogságba kerülés, a járványok, a nélkülözés miatt alig emelkedik a lakosság száma. A háborúk után tudatos betelepítéssel tették lakottá a néptelenné vált területeket, a bevándorlás is jelentősen növelte a lakosság számát. A békés időszak megváltoztatta az itt élő magyar lakosság életben maradási esélyeit is.
- Amíg a XV. században az ország lakosságának túlnyomó többsége (80%-a) magyar volt, a XVIII. századra az ország soknemzetiségű országgá vált, amelyben a magyarok a nemzetiségekkel szemben kisebbségbe került.
9. A c) 3. 6 pont
- B b) 1.
- C a) 2.
10. a) Mátyás király reneszánsz udvarának élete 6 pont
- Mátyás király a 15. században uralkodott 1458–1490-ig. Mátyás király a kincstár bevételeinek jelentős részét a kultúra, a művelődés fejlesztésére fordította. Reneszánsz stílusú építkezés folyt az országban itáliai mesterek irányításával: Budán, Visegrádon. Felesége, Beatrix kíséretében számos reneszánsz művész, tudós érkezett Magyarországra, így Bonfini, aki megírta Mátyás király uralkodásának történetét. Az uralkodó nemcsak kódexmásoló műhelyt működtetett Budán, hanem könyvnyomtató műhelyt is. Budán készültek a Corvinák, fedőlapjának közepén Mátyás király hollós címere volt látható. Mátyás udvarában alkotott Janus Pannonius, az Itáliában is ismert magyar költő, aki latin nyelven írta verseit. Ekkor irányította a magyar egyházi életet Vitéz János esztergomi érsek, nagy műveltségű, humanista, tudós pap. A királyi udvarban csillagvizsgáló, udvari zenekar és énekkar is működött.
- b) Mindennapi élet a török kori hódoltsági területeken
- Magyarország középső területeit 1541–1686-ig a török tartotta megszállva. A hódoltsági területek legfőbb közigazgatási és katonai irányítója, a budai pasa, Budáról irányította a hódoltságot a birodalom hivatalnokainak segítségével. Például a defterdár

számításai szerint a lakosságra kivetett adókat beszedték, a kádi az iszlám törvénykezés szerint bíraskodott a magyar településeken. Területén mecsetek, minaretek, fürdők épültek. A török korban a hódoltságban élők szenvedtek a legtöbbet. A falvak elnéptelenedtek, hatalmas számban teljesen elpusztultak. A lakosság egy része a török elől vagy Erdélybe, vagy a királyi Magyarországra menekült, mivel a hódoltságban senki nem érezhette sem magát, sem vagyonát biztonságban. A törökök bármikor örökös szolgaságba, rabságba hurcolhatták a lakosságot, rendszeresek voltak a rablások, fosztogatások. Váltásdíj fejében is csak keveseknek sikerült életüket megmenteni. Az itt maradt lakosság nagy számban keresett menedéket a mezővárosokban, tehát a török korban a mezővárosok fejlődtek. A hódoltságban a lakosság kettős adóterhet viselt, nemcsak a megszálló török földesúrnak vagy államnak kellett adóznia, hanem a területről elmenekült magyar földesuraknak is.

Összesen: 55 pont

Az év eleji felmérő feladatsort ellenőrizzük, értékeljük, de nem osztályozzuk.

A MODERN KOR SZÜLETÉSE 1. 2. feladatlap megoldása

1. Liberalizmus: 1., 3., 4.	Konzervativizmus: 1., 2., 5.	6 pont
2. anarchizmus; marxizmus; szociáldemokrácia; keresztény szocializmus; leninizmus		5 pont
<i>A politikai eszme neve:</i> liberalizmus		2 pont
<i>Indoklás:</i> A liberalizmus eszméje szerint valakinek a szabadsága csak akkor korlátozható, ha az mások szabadságát veszélyezteti.		
3. A törvény előtt jogilag mindenki egyenlő . A társadalom minden tagját azonos szabadságjogok illetik meg, ezek a következők (4): az élethez, a boldogsághoz, a szabadsághoz való jog, a szabad véleménynyilvánítás, a szabad vallásgyakorlat, sajtó- és szólásszabadság. A törvényeket a választott képviselők közül álló parlament/országgyűlés alkotja. A törvények végrehajtásáért a kormány felelős.		7 pont
4. <i>Edison:</i> izzólámpa, fonográf		6 pont
<i>Bell:</i> telefon		
<i>Röntgen:</i> szilárd testeken áthaladó sugarak		
<i>Pasteur:</i> védőoltások a veszettség és a kolera ellen		
<i>Lumiere:</i> mozgófilm		
5. A nemzet összetartozásának elemei a közösen beszélt nyelv, a közös történelmi múlt és kultúra, amelybe minden társadalmi csoport beletartozik, így a közrendűek is.		4 pont
<i>Célok:</i>		2 pont
– Egységes nemzetállam megteremtése.		
– Egységes út- és vasúthálózat, egységes pénzrendszer kialakítása, a belső vámok eltörlése.		
6. – Poroszország vagy Ausztria vezetésével valósuljon meg a német egység.		5 pont
– Fegyverrel dönt el a kérdés, a poroszok győztek (Königgratz, 1866.).		
– A német egység porosz vezetéssel Ausztria nélkül valósult meg.		
– Az események egyik irányítója volt, német miniszterelnök/kancellár lett.		
– 1871-ben		

7. Japán USA Nagy-Britannia Oroszország USA 5 pont
8. A gyarmatok kezdettől bőséges nyersanyagforrásként szolgáltak az anyaországnak. Lakói hatalmas vásárlóerőt jelentettek. Az anyaországok a tőke kivitelével még nagyobb haszonra tettek szert az olcsó munkaerő és a nagy felvevőpiac révén. A gyarmatok egyben az anyaország katonai támaszpontjai is voltak. 5 pont
9. a) Antant Cél: Gyarmataik megtartása, védelme. 5 pont
 b) Hármas Szövetség Cél: Gyarmatszerzés, mivel vagy nincsenek gyarmataik, vagy kevésbé értékesek.
 Bár Olaszország a Hármas Szövetség tagja volt a háború kitörése előtt, a háború kitörését követően az antant oldalán lépett a háborúba.
- A szövetségek országaiban a nehézipar és a hadiipar elsődleges fejlesztése (vas- és acélgyártás) történt, fegyverkezési verseny indult, flottaépítés folyt, automata fegyverek gyártása történt. 3 pont

Összesen: 55 pont

A MODERN KOR SZÜLETÉSE 2.

3. feladatlap megoldása

1.

Szempontok	Liberalizmus	Konzervativizmus
Az állam működése.	Felelős kormány, alkotmányosság, népképviselet.	Alkotmányos kormányzás, erős állam.
A gazdaság működése.	Az állam ne avatkozik be a gazdaságba, szabad verseny, a vállalkozás szabadsága.	Az állam nagyobb szerepvállalása mellett a magántulajdon védelme.
A társadalom alapja.	Elsődleges az egyéni szabadságjogok biztosítása.	A család, a vallás, a hagyományok a társadalom alappillérei.
A politikai rendszer kialakulásának elvárt üteme.	Gyors, ha kell, forradalmi fejlődés.	Fokozatos átalakulás.

 4 pont
2. A polgári demokrácia keretei között megvalósítható: **szociáldemokrácia, keresztény szocializmus.** 4 pont
 A polgári demokrácia keretei között nem valósítható meg: **kommunizmus, anarchizmus.**
- A politikai eszme neve: **keresztény szocializmus.** 2 pont
Indoklás: Vallási alapon érvel a védelemre szoruló szegény sorsúak érdekében.

3. A szocializmus eszméjében az egyén jogai és érdekei helyett a **közösség** joga és érdekei helyeződnek előtérbe. A szocialisták célja a társadalmi egyenlőtlenségek **felszámolása**, a javak **igazságos** elosztása. A magántulajdonnal szemben a **köztulajdon** áll. 4 pont

4. 9 pont

Közlekedési találmányok			Singer találmánya: varrógép
Szárazföldi	Vízi	Légi	
Benz találmánya: autó	Milyen üzem- anyaggal működ- nek? gőzzel, majd dízel- olajjal	Wright találmánya: repülőgép Zeppelin találmánya: léghajó	Remington találmánya: írógép Bell hírközlési találmánya: telefon
Ford találmánya és az alkalmazott technológia: autó, futószalag			

5. A nacionalizmus szó a nép/nemzet jelentésű latin szóból ered. A 19. század eszmeáramlata, amely a nemzeti összetartozást tekinti a legfőbb értéknek. Az összetartozás alapja a közös nyelv, a nemzeti kultúra, a történelmi múlt. A nemzeti függetlenségi mozgalmak célja az önálló/független nemzetállamok megteremtése. 5 pont

6. Olaszország: 2., 4., 5., 8. Metszet: 1., 3. Németország: 6., 7., 9. 9 pont

7. Országnevek: Törökország, Franciaország, Nagy-Britannia, Görögország, Osztrák–Magyar Monarchia 5 pont

8. A gyarmattartó országok vállalkozói pénzt/tőkét fektettek a gyarmatokba, amiből ültetvényeket, bányákat, kereskedelmi társaságokat, üzemeket létesítettek és működtettek. A gyarmatokon az olcsóbb munkaerővel, a helyi piaccal, az olcsó helyi nyersanyaggal sokkal nagyobb haszonra tettek szert, mint korábban. 5 pont

9. a) Antant, Hármasszövetség 8 pont
 b) Gyarmataik megtartása, védelme.
 c) Az Osztrák–Magyar Monarchia szerette volna a balkáni befolyását növelni, és ebben számított Németország támogatására.
 d) Korábban Anglia és Franciaország hatalmas, értékes gyarmatokat szerzett. Németország csak úgy juthatott hasonlóan értékes gyarmatokhoz, ha akár háború árán is megszerzi a nagy gyarmattartóktól gyarmataikat.
 e) A szövetségek országaiban a nehézipar és a hadiipar elsődleges fejlesztése (vas- és acélgyártás) történt, fegyverkezési verseny indult, flottaépítés folyt, automata fegyverek gyártása történt.

Összesen: 55 pont

A DUALIZMUS KORA: FELZÁRKÓZÁS EURÓPÁHOZ 1.

4. feladatlap megoldása

1. asszimiláció dualizmus autonómia 8 pont
- Magyarázat:*
- A térkép vázlat az Osztrák–Magyar Monarchiát ábrázolja, amely dualista állam volt. Két központja: Bécs és Budapest.
 - Mindkét országban külön parlament alkotta a törvényeket, külön kormánya volt.
 - 1867-ben
 - Közös uralkodója I. Ferenc József, az OMM császára, és egyben magyar király. Közös ügy volt a külpolitika, a hadügy és a pénzügy.
2. A történelmi helyzet 1867 után 5 pont
- Kiszámíthatóság, politikai nyugalom.
 - Bankok alakulnak, egységes pénz (korona) lesz.
 - Közös vámterület, a magyar árunak hatalmas a birodalmi felvevőpiaca.
- Magyarországon a politikai megnyugvás kedvezett a gazdasági fellendülésnek. A kedvező változások lehetővé tették az Európa nyugati területeihez történő felzárkózást.
3. *Ipartámogatás:* A jó minőségű magyar gabona kedvezett a malomipar fejlődésének. A magyar kormány támogatta a gőzmalmok alapítását. A gőzmalmok száma több mint tízszeresére nőtt. 8 pont
- Találmány:* Mechwart András találmányának, az acélhengerezéknek köszönhetően a malmok világszínvonalon öröklék lisztte a búzát, ami a világpiacon keresett cikk volt.
- Vám, szállítás:* A közös vámterület és a fejlődő vasúti és vízi szállítás a malomipar további fejlődését segítette.
- Fejlődő élelmiszeripari ágazatok:* Európai színvonalú lett a cukorgyártás, a dohányipar, a szeszipar.
4. *Autóipar:* Bánki Donát, Csonka János – **porlasztó/karburátor** 3 pont
- Elektromos ipar:* Déri Miksa, Bláthy Ottó, Zipernowsky Károly – **transzformátor**
Kandó Kálmán – **villanymozdony**
5. *Ellentmondás:* Nagy az aránytalanság a birtokszerkezetben: keveseknek van hatalmas birtoka, a túlnyomó többségnek törpe vagy kis-/középgazdasága volt. 8 pont
- Gazdasági következmények:*
- A korszerű mezőgazdaság ebben az időben már csak korszerű gépekkel volt elképzelhető. A korszerű gépek vásárlására csak a nagygazdaságoknak volt pénzügyi lehetősége.
 - A többségnek nem volt pénze a fejlesztésre.
 - A többség hátrányba került a piacon, sem mennyiségileg, sem a minőségben nem tudott versenyezni.
- Társadalmi következmények:*
- A földbirtokkal egyáltalán nem rendelkezők és a kisgazdaságok tulajdonosai nagy számban tönkrementek, nem tudtak a mezőgazdaságból megélni.
 - A nagy tömegben szabadabbá vált mezőgazdasági munkaerő az iparban keresett munkát.
 - Sokan kivándoroltak.

6. Az ország lakossága elérte a 25 milliót. – 8 pont
 Magyarország soknemzetiségű ország. X
 Az országnak több nemzetiségi lakosa volt, mint magyar anyanyelvű. –
 Horvátország a horvát–magyar kiegyezést követően belügyekben teljesen önálló volt. X
 A legnagyobb létszámú magyarországi nemzetiség a német volt. –
 A cigányság a korszakban főleg mezőgazdasági bér munkával, kisiparos munkákkal, zenéléssel foglalkozott. X
 Az izraelita vallás szabad gyakorlását törvény garantálta. X
 A magyarországi zsidóság jelentős szerepet játszott az ország gazdasági és kulturális életében. X
7. A millenniumi Magyarországon 1896-ban a honfoglalás ezredik évfordulójára emlékeztek. 10 pont
 Csontváry Kosztka Tivadar – Magányos cédrus
 Parlament – Itt ülésezett a magyar országgyűlés.
 Vajdahunyad vára – Bemutatja a magyar építészettörténet jellemző jegeit.
 Operaház – Ybl Miklós

Összesen: 50 pont

A DUALIZMUS KORA: FELZÁRKÓZÁS EURÓPÁHOZ 2. 5. feladatlap megoldása

1. urbanizáció; millennium; emancipáció 12 pont
Kapcsolódó fogalom: urbanizáció
Lélekszám alakulása: Budapest a legjobban fejlődő magyar város, lakossága ebben az időszakban meghatszorozódott, közel 1 millió lett.
Előmozdító tényezők: Főváros, az országgyűlés, a kormány, a minisztériumok, bankok működési központja. A kultúra, a művelődés, a tudományos élet központja. A vasúthálózat, a dunai hajózás központja. Ipari központ. Változatos munkalehetőség.
Életmódváltás: Városias építkezés, téglából épült emeletes házak, csatornázott városrészek, kövezett utcák, díszes középületek és művelődési, oktatási intézmények. Pergőbb ritmusú, színesebb, változatosabb az élet. Sokféle szórakozási lehetőség: például parkok, mozi, színházak.
Társadalmi különbségek: Jelentős különbségek vannak, melyek például a lakáskörülményekben és az életmódban is megmutatkoznak: polgári-tisztviselői, szakmunkás, segédmunkás.
Hasonlítsd össze a városi és vidéki életet!
 Jelentősen nőtt a városi és vidéki élet közötti különbség, a falvakban szinte alig érzékelhető a fejlődés.
2. A történelmi helyzet 1867 után 5 pont
 – Budapesten működő törvényalkotó országgyűlés, felelős magyar kormány van, melynek vezetője gr. Andrássy Gyula.
 – Erőteljes tőkebeáramlás, a gyárak, üzemek, vállalkozások száma ugrásszerűen nőtt.
 – A magyar kormányok iparpártoló politikát folytattak, hatalmas gazdasági fellendülés következett be.
 Magyarországon a politikai élet rendeződött, ez kedvezett a gazdasági fejlődésnek. A kedvező változások lehetővé tették az Európa nyugati területeihez történő felzárkózást.

3. *Iparpártolás:* 8 pont
 A kormányok támogatták a magyar ipar fejlődését. A hazai nehézipar ágazataiban ugrás-szerű fejlődés volt: szénbányászat, vas- és acélgyártás, gépgyártás.
Vasútvonal hossza, államosítás:
 A vasútvonalak hossza megsokszorozódott, a vasútvonalak állami kézbe kerültek. A MÁV lett az ország legnagyobb ipari üzeme.
 „vasminiszter”:
 A vasútfejlesztést (és a dunai és tengerhajózást is) irányító miniszter Baross Gábor volt.
Technikai találmányok a vasúti gépgyártásban:
 Ganz Ábrahám vasöntődéje korszerű vasúti alkatrészeket gyártott (kéregöntés). Kandó Kálmán a vasútvillamosítás világhírű mérnöke villanymozdonyt tervezett.
4. *Hírközlés – Puskás Tivadar: telefonközpont* 3 pont
Természettudományok – Báró Eötvös Loránd: torziós inga
Gépipar – Mechwart András: acélhengesztés
 A folyószabályozással felépítették Európa leghosszabb gátrendszerét, amely megvédte a lakosságot a pusztító árvizektől. Folyóink hajózhatóvá váltak. Hatalmas területeket lehetett művelés alá vonni. 3 pont
5. *Következtetés:* A népiskolai törvény (1868-ban) 6–12 éves kor között tankötelezettséget vezetett be, amely fiúkra és lányokra egyaránt vonatkozott. Gondoskodtak a népiskolai tanítók képzéséről. A törvény előírta a népiskolák létesítését is. A népiskolák számának növekedésével folyamatosan javult az írni-olvasni tudók aránya az országban. 6 pont
 – gimnáziumok, reáliskolák (reálgimnáziumok)
 – szakiskolák (kereskedelmi, ipari, gazdasági)
 – műegyetem
6. *Ami nem változott:* Hazánk soknemzetiségű ország maradt. 5 pont
Mi változott?: A magyarok részaránya nőtt.
A változást befolyásoló tényezők (3):
 – A gazdasági fellendülés elsősorban a középső, elsősorban a magyar népesség lakta területeken volt érezhető. Itt jobb volt az egészségügyi ellátás, több munkalehetőség volt.
 – A kivándorlás nagyobb számban érintette az ország peremvidékein élő nemzetiségeket.
 – A nemzetiségi lakosság körében sokan asszimilálódtak, és magyarnak vallották magukat.
7. *Az építmény neve:* Nyugati pályaudvar 8 pont
Tervezője: Gustave Eiffel
Hol található a millenniumi emlékmű? Budapest, Hősök tere
Kiket ábrázol a tér központi szoborcsoportja? A honfoglaló Árpád fejedelmet a vezérekkel.
Az építmény neve: Földalatti az Andrássy út alatt.
Miért tekinthető 100 év után is korszerű technikai megoldásnak? Környezetkímélő, elektromos árammal működik.
A magyar államiség milyen jelképei láthatók a millenniumi plakát részletén (2)?
 Szent Korona, országalma, kard, jogar, a Magyar Királyság címere
Mikor voltak a millenniumi ünnepségek? 1896-ban

Összesen: 50 pont

AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ ÉS KÖVETKEZMÉNYEI 1.

6. feladatlap megoldása

1. antant; hátország; bolsevikok; (fehér)különítményesek 12 pont
- antant
 - Kedvező földrajzi helyzete volt, területileg körbevették a központi hatalmakat/többfrontos háborúra kényszeríthették ellenfelüket.
 - Tengeri fölényrel rendelkezett.
 - Hármasszövetség
 - 1914–1918
2. Valóság: 3 pont
- Mindkét fél részéről a háború előtt is a haderő erőteljes fejlesztése történt, felkészülés a háborúra/jóval a háború kitörése előtt katonai szövetségek alakultak.
 - Évekig tartó, sok áldozattal járó háború lett.
 - Háború volt minden kontinensen, háború volt a gyarmatokon és a tengereken.
3. franciák, angolok ↔ németek – nyugati front 6 pont
olaszok ↔ az OMM (többségében magyar) alakulatok – olasz/déli front (Doberdó)
Következmény:
- Németország kétfrontos háborúra kényszerült.
 - Így az antant katonai ereje jelentősen megnőtt.
4. gr. Károlyi Mihály – 2. gr. Tisza István – 4., 5. Horthy Miklós – 1., 3. 8 pont
- Békés úton, a tömegek támogatásával, őszirózsás forradalommal. 7 pont
 - Polgári demokrácia, a választások kiírása.
 - Magyarország függetlenségének kikiáltása.
 - Fegyverszüneti tárgyalások.
 - Földosztást ígértek, de végrehajtani nem sikerült.
 - Élelmiszer- és nyersanyaghiány, infláció, nyomor, a leszerelő katonáknak nem tudnak munkát biztosítani.
 - Kudarc, az ország katonai erő nélkül maradt, a benyomuló ellenfeleinek kiszolgáltatottá vált.
5. A győztes antant országait megjutalmazták a vesztesektől elvett területekkel és jóvátétellel. X 5 pont
A vesztesek nem vettek részt a tárgyaláson, csak aláírni hívták meg őket. X
A békekonferencia vezetője Wilson amerikai elnök volt. –
Teljes mértékben sikerült nemzetállamokat létrehozni. –
A Népszövetség, amelyet a béke megóvására hoztak létre, nem volt képes feladatát teljesíteni. X
6. A gr. Apponyi Albert vezette magyar küldöttség 1920. június 4-én, a Párizs melletti Nagy-Trianon-kastélyban írta alá a békediktátumot. 2 pont

- Bekarikázandó országok: Csehszlovákia, Ausztria, Jugoszlávia, Románia
- A történelmi Magyarország kétharmad részét elcsatolták, 282 ezer négyzetkilométeres területéből 93 ezer maradt.
- Lakossága 18,2 millióról 7,6 millióra csökkent, 3,2 millió magyar anyanyelvű került idegen országba.
- Lakói népszavazással Magyarország mellett döntöttek.
- Magyarország elvesztette nyersanyagforrásainak, vas- és szénbányáinak jelentős részét, a legjobb déli termőföldeket. A határvonal elvágta, megnehezítette a közúti és vasúti közlekedést.
- A hadsereg létszámát 35 ezer főben állapították meg, modern fegyverei nem lehettek. A szomszédos országok mindegyike létszámban és fegyverzetben jóval felülmúlta a magyar hadseregét.

7 pont

Összesen: 50 pont

AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ ÉS KÖVETKEZMÉNYEI 2.

7. feladatlap megoldása

1. központi hatalmak; tanácsköztársaság; kisantant; állóháború 11 pont
 - a) *A fogalom neve: központi hatalmak*
 - b) *A szövetség célja: gyarmatszerzés*
 - c) *Sorold fel, milyen előnyökkel rendelkezett a szövetség!*
 - Felkészültebb volt a szárazföldi hadsereg, összefüggő vasútvonalak álltak rendelkezésre.
 - Stratégiai előnyük volt: a csapatok egy tömbben voltak.
 - d) *Szemben álló katonai szövetség: antant*
 - e) *Mettől meddig tartott az első világháború? 1914–1918*

 2. *A fronton harcoló katonák számára:* 4 pont
 - Évekig tartó megpróbáltatás a lövészárokbán.
 - Örökös félelem, hideg, vakság a harci gáztól.
 - 10 millió katona meghalt vagy egy életre meggyomorodott.

A hátszágban maradt családok számára:

 - A családfő elvesztése miatti szenvedés.
 - A férfiak munkáját a nők és fiatal gyerekek végzik a gyárakban és a szántóföldeken.
 - Nélkülözés, áruhiány, jegyrendszer.

 3. oroszok ↔ németek – keleti front 8 pont
olasz ↔ osztrák–magyar – déli front (Isonzó)
- Következmény:*
- Az OMM hadat üzent Szerbiának, megtörténnek a hadüzenetváltások, majd a tényleges hadmozdulatok.
 - Németország haderejének jelentős részét a nyugati frontra csoportosította, a központi hatalmak hatalmas területekhez jutott Oroszországban.

4. gr. Károlyi Mihály – 1., 3. Kun Béla – 5. Horthy Miklós – 2., 4. 8 pont
 – Kommunista diktatúra, tanácsrendszer. 6 pont
 – A földosztás elmaradt, az állami tulajdonba vett földeken termelőségvetkezeteket hoztak létre.
 – Államosítások, köztulajdonba vétel.
 – A munkások és bérből élők helyzetének részleges javítása.
 – A Vörös Hadsereg átmeneti sikereit követően a honvédelem feladása, visszavonulás.
 – Vörösterror. Kegyetlenség, törvénytelenység.
5. A győztes nagyhatalmak úgy rajzolták át Európa térképét, hogy nemzetállamok alakuljanak. – 6 pont
 A tárgyalások igazi irányítója a győztes antant megszemélyesítőjeként a francia miniszterelnök, Clemenceau volt. X
 A béketárgyalások biztosították a kisebbségbe került nemzetiségek jogait, pl. az anyanyelv használatát. –
 A vesztesektől területeket csatoltak el, a vesztesek jóvátételt fizettek a győzteseknek. X
 Csehszlovákia, Jugoszlávia új államok lettek Európában. X
- Cím: A trianoni Magyarország/Magyarország a trianoni békediktátum aláírása után*
6. A gr. Apponyi Albert vezette magyar küldöttség 1920. június 4-én, a Párizs melletti Nagy-Trianon-kastélyban írta alá a békediktátumot. 2 pont
- Értékelés:* A magyar küldöttséget csak aláírni hívták meg, nem tárgyalni, ezért békediktátumnak tartjuk. A történelmi Magyarország területének kétharmad részét elcsatolták, több mint 3 millió magyar anyanyelvű került határainkon túlra. Hiába javasolta a magyar küldöttség, hogy az elcsatolandó területeken tartsanak népszavazást a területek hovatartozásáról. Hadseregünket 35 ezer főben maximálták, megtiltották a korszerű fegyverek tartását. Magyarországnak jóvátételt kellett fizetnie. 6 pont

Összesen: 51 pont

TOTÁLIS DIKTATÚRÁK 1. 8. feladatlap megoldása

1. személyi kultusz; totális állam; antiszemitizmus 3 pont
2. – A Szovjetunióban, a sztálini rendszer/a sztálini diktatúra idején. 5 pont
 – A Gulag a Szovjetunió területét behálózó munkatáborok rendszere volt, ahol rabszolgaként dolgoztatták az elhurcoltakat. Ezekben a kényszermunkatáborokban nagy állami építkezéseken, bányákban, fakitermelésen dolgoztatták az embereket.
 – A táborokban nem tisztelték az emberi életet, több millió ember lelte halálát.
3. A náci propaganda Németország legfontosabb külpolitikai céljának az első világháborút záró igazságtalan békediktátum megsemmisítését és Németország keleti irányú terjeszkedését tekintette. A náci állam erőteljes fegyverkezésbe kezdett. A demokratikus rendszer helyett a parlamentarizmus felszámolását hirdette, ugyanakkor rendet és erős kezű kormányzatot ígért. Ebben a vezérnek van fontos szerepe, mivel az „Egy nép, egy birodalom, egy vezér!” rendszere biztosíthatja a kívánt rendet. A náci propaganda fontos eleme 5 pont

a fajelmélet, mely szerint a német/árja faj értékesebb, és a többi faj vezetésére hivatott. Ennek az elméletnek az egyik jellemzője az antiszemitizmus. A náci nemcsak ígérték a munkanélküliség felszámolását, hanem az állami építkezésekkel, beruházásokkal lényegében felszámolták azt.

4. **Néprádió Németországban**

4 pont

Pozitívuma: mindenki számára elérhető, olcsó tömegtájékoztató eszköz.

Negatívuma: a náci propaganda eszköze, külföldi adást nem lehetett fogni.

Sztahanovista mozgalom a Szovjetunióban

Pozitívuma: munkaversenyre ösztönözte a dolgozókat.

Negatívuma: lehetetlen teljesítményt, ingyenes többletmunkát vártak el a munkásoktól.

5. 5 pont

2.	A Nemzetiszocialista Német Munkáspárt megnyerte a választásokat, Németország kancellárja Hitler lett.	Mikor lett Hitler Németország kancellárja? 1933-ban.
4.	Németország szövetséget kötött a fasiszta Olaszországgal, majd Japánnal.	Hogyan nevezték a három állam politikai és katonai szövetségét? Tengelyhatalmak.
1.	Németország az első világháborúban vereséget szenvedett.	Milyen következményei lettek a vereségnek? Területelcsatolás, jóvátétel fizetése Franciaországnak és Nagy-Britanniának, az ország iparilag fejlett részeinek francia megszállása, a haderő korlátozása.
3.	Hitler köztársasági elnök, majd a hadsereg vezetője lett.	Milyen politikai berendezkedése lett Németországnak? Kiépült a náci párt jobboldali diktatúrája.

6. Sztálin kommunista rendszerére jellemző: 2., 5.

9 pont

A hitleri Németországra jellemző: 4., 6., 7.

Mindkettőre jellemző: 1., 3., 8., 9.

7. **New Deal (új gazdasági program)**

4 pont

Ok: A gazdasági világválság pénzügyi válságot, tömeges munkanélküliséget, nyomort okozott az Amerikai Egyesült Államokban is.

Következmény: Az Amerikai Egyesült Államok a programnak köszönhetően leküzdötte a válságot. Nagy állami építkezések kezdődtek, bevezették a minimálbért, szabályozták a bankok működését.

1938. Műncheni konferencia Franciaország, Németország, Olaszország és Nagy-Britannia részvételével.

Ok: Német követelés a Csehszlovákiában élő németek lakta területek Németországhoz csatolásáról.

Következmény: Csehszlovákia feldarabolása. Szlovákia különvált, Németország megszállta Csehországot.

Összesen: 35 pont

TOTÁLIS DIKTATÚRÁK 2.

9. feladatlap megoldása

1. Gulag; nemzeti szocializmus; fasizmus 3 pont
2. – Az első világháború utáni Németországban keletkezett ez az irat. Ekkor Németországban demokrácia volt. 7 pont
- A náci párt legfontosabb politikai programja az első világháborút záró megalázó békediktátum megsemmisítése volt, amelyben Németország elvesztette területének egy részét és összes gyarmatát. Ipari területeinek egy része francia megszállás alá került, és jelentős jóvátételt fizetett Franciaországnak és Nagy-Britanniának. Ilyen terhek mellett a német gazdaság nem tudott talpra állni.
 - Németország célja a területi terjeszkedés, a Harmadik Birodalom megteremtésének programja.
 - Ez a gondolat a zsidóság ellen irányult. Az antiszemita gondolkodásmódban minden baj okozója a zsidóság.
3. A sztálini rendszer célja a társadalom megfélemlítésére volt. A valós vagy annak gondolt politikai ellenfeleket előre eltervezett látszatperekben koholt vádak, azaz hamis vádak alapján elítélték és kivégezték. A propaganda a szovjet rendszert úgy szolgálta ki, hogy a látványosan megrendezett perekben a vádlottak a kínzások és zsarolások során bármit beismertek: hazaárulást, kémkedést, fegyveres összeesküvést. Ez súlyos következményekkel járt, mert pl. a hadsereg vezetői nagy részének kivégzése jelentősen meggyengítette az ország haderejét. Félelem, bizalmatlanság, kiszolgáltatottság, életveszély érzése jellemezte a rendszert. 8 pont

4. 6 pont

2.	Megalakult a Szovjetunió.	Milyen politikai rendszere lett a Szovjetunióknak? baloldali/bolsevik/kommunista diktatúra
1.	Polgárháború a politikai hatalom megszerzéséért.	Hogy nevezték a polgárháborúban szemben álló feleket? A vörösök álltak szemben a fehérekkel.
4.	A tervgazdálkodási rendszer bevezetése a Szovjetunióban.	Melyik iparág erőltetett fejlesztése volt a cél? A nehézipar (bányászat, kohászat, gépgyártás, hadiipar) fejlesztése volt a cél.
3.	Sztálin lett a szovjet birodalom legfőbb politikai vezetője.	Milyen szempont alapján nevezték ki az állami és katonai vezetőket? A politikai megbízhatóság számított és nem a szakértelem.
5.	A harmincas évek első felében hatalmas éhínség dúlt a Szovjetunióban.	Milyen politikai döntések következménye volt az éhínség? Az állami terrorral végrehajtott kolhozosítás, a kulákság elleni fellépések tönkretették a mezőgazdaságot, a parasztság nem volt érdekelt a termelés fokozásában.

5. *Jellemzők:* 3 pont
- Nem lehetséges, a hatalommal ellentétes véleményt megfogalmazókra megtorlás, bebörtönzés vagy megsemmisítés vár.
 - Kegyetlen leszámolás, megtorlás, megsemmisítés, táborokba hurcolás.
 - Személyi kultusz, személyük kritika nélküli dicsérete történik.
6. *Közös pontok:* 4 pont
- A szovjet és német diktatúra hatalmi szervezetei a politikai ellenfelekkel való terrorista leszámolásra.
 - A rendszer ellenségeinek tartott személyek elkülönítésére szolgáló táborok Németországban és a Szovjetunióban.
7. *Mussolini Olaszországban egypártrendszerű fasiszta diktatúrát épített ki.* 4 pont
- Ok:* Az olasz fasiszta párt rendet, fegyelmet, munkát ígért, és a király a párt vezetőjét, Mussolinit miniszterelnökké nevezte ki.
- Következmény:* A pártokat és a szakszervezetet betiltották, totális diktatúrát építettek ki. Pozitívumai: vasutak, utak építése, mocsarak lecsapolása, munkanélküliség csökkentése, a maffia korlátozása, a Vatikán függetlenségének biztosítása.
- 1929–1933-as gazdasági világválság.*
- Ok:* Túltermelés az iparban és a mezőgazdaságban.
- Következmény:* Munkanélküliség, eladósodás, nyomor. A szélsőséges pártok megerősödése.

Összesen: 35 pont

A HORTHY-KORSZAK 1. 10. feladatlap megoldása

1. revízió; numerus clausus (zárt szám); rögtönítélő bíróság; leventemozgalom 5 pont
2. – Horthy Miklós 6 pont
- Konzervatív politikus volt.
 - Elítélte a liberalizmust, szocializmust, kommunizmust.
 - Magyarország kormányzója volt.
 - 1920–1944
3. A trianoni diktátummal elszakított országrészekből tömegesen érkeztek Magyarországra az utódállamokból a menekültek. A lakáshiány miatt évekig éltek vagonokban a pályaudvarok külső vágányain. A plakát a vagonlakók érdekében nemzeti összefogásra és adakozásra szólít. 4 pont
- A 1920-as években rohamosan fejlődött néhány új iparág, mint pl. az elektronika. Az Orion gyár rádiói és alkatrészei világszerte keresettek voltak. Sokaknak biztosított szakképzett, korszerű munkát.

4. *Belpolitika* 9 pont
- Létrehozta az Egységes Pártot.
 - A képviselők 80%-át nyílt szavazással választották, ami nem valódi képviselet.
 - A párt szabadon működhetett, de lemondott pl. a sztrájk szervezéséről, a parasztság és állami alkalmazottak közötti szervezkedésről.
 - Kommunista, fasiszta, nemzetiszocialista.
- Külpolitika*
- 1922-ben Magyarország a Népszövetség tagja lett.
 - Olaszországgal.
- Gazdaság*
- A népszövetségi kölcsön.
 - A kevesebb nyersanyagot igénylő vagy korábban nem fejlesztett iparágak fejlesztésére./ Elektrotechnika, műszeripar, textilipar.
 - A pengő.
5. Gömbös Gyula miniszterelnök Bethlen István korábbi miniszterelnök politikáját folytatta. 5 pont
-
- A '30-as években náci mintára szervezett szélsőjobboldali szervezetek jelentek meg. X
- A magyar belpolitika stabilitása megszűnt, ezt bizonyítja, hogy több miniszterelnök sem tudta kitölteni hivatali idejét. X
- A magyar kormány nagyarányú fegyverkezési programba kezdett, és elérte, hogy a kisantant államok elismerjék Magyarország fegyverkezési egyenjogúságát. X
- Szálasi Ferenc, a Nyilaskeresztes Párt vezetője felszámolta a parlamenti rendszert Magyarországon. -
6. Klebelsberg Kunó a Bethlen-kormány kultuszminisztere irányítása alatt jelentősen nőtt a népiskolák száma, növekedett a tanítók száma. Ennek köszönhetően Magyarországon a környező országokhoz képest jelentősen csökkent az analfabéták száma. A miniszter a magyarság megmaradásának egyetlen lehetőségét a nép művelődésében látta. 4 pont
7. 1. h) 2. c) 3. i) 4. f) 5. b) 6. a) 7. d) 8. g) 9. e) 9 pont
8. A Horthy-korszakban hazánk népessége nem változott. 8 pont
-
- A „felső tízezerbe” néhány száz arisztokrata és 50-60 nagytőkés család tartozott. X
- Az úri középosztályba tartozó csoportok politikai befolyása a '30-as években megnőtt. X
- A középrétegbe tartozó családoknál cseléd végezte a háztartási munka nagy részét. X
- Az 5-25 holddal rendelkező parasztság kényelmesen meg tudott élni a földből, csak a birtok irányításával kellett törődnie. -
- A napszámos családokban a serdülő gyerekeknek is munkát kellett vállalnia, hogy ne éhezzenek. X
- A mezőgazdasági munkásokra is vonatkozott a heti 48 órás munkaidő. -
- Az agrárium legszélesebb rétege a föld nélküli parasztság, az iparban a segédmunkások voltak. X

Összesen: 50 pont

A HORTHY-KORSZAK 2.

11. feladatlap megoldása

1. Konszolidáció; infláció; kisebbségi jogok; Magyarország történelmének 1920 és 1944 közötti korszakának elnevezése. A korszak a nevét az ország kormányzójáról kapta. 5 pont
2. *Következmények* 5 pont
- Az így megalakult Egységes Párt hosszú időre biztos választási győzelmeket aratott.
 - A kormánypárt képviselőinek biztosított előnyt, mivel Budapest és a nagyvárosok kivételével nyílt szavazás volt. A felnőtt lakosság harmadának volt választójoga.
 - A kommunisták, a fasiszta és nemzetiszocialista eszmék követői nyíltan nem politizálhattak, tehát a diktatórikus eszmékkel szemben a demokráciát védték.
 - Megszűnt külpolitikai elszigeteltségünk, a népszövetségi kölcsön lehetővé tette a magyar gazdaságban szükséges szerkezetátalakítást.
 - A kevesebb nyersanyagot igénylő vagy korábban nem fejlesztett iparágak fejlesztése történt: az elektrotechnika, a műszeripar, a textilipar ipar kiemelt fejlesztése történt.
3. – Magyarország kormányzója volt. 5 pont
- Művelt, nyelveket beszélő, tiszteletet keltő és tekintélyt parancsoló politikus volt.
 - A diktatúra elvetését, a korlátozott demokrácia fenntartását támogatta.
 - A keresztény-nemzeti gondolat, a vallásosság, a hazafiság, az antikommunizmus, a revízió.
 - A trianoni békediktátum békés revíziója, Magyarország külpolitikai elszigeteltségének felszámolása.
4. Az ipari termelés néhány területen túlszárnyalta az utolsó békeév eredményeit. Az ipari termelés fejlődésének egyik elismert alkotása volt a világszerte keresett Kandó-mozdony. Elektromos árammal működött. A vasútvillamosítás Magyarországon is megkezdődött. 6 pont
- Az iskolán kívüli nevelés egyik módja a cserkészmozgalom volt. Ehhez a nemzetközi szervezethez Magyarország is csatlakozott. A középiskolás fiúk katonás képzése történt itt. Táborozást, természetjárást, katonás életformát gyakoroltak.
5. Gömbös Gyula miniszterelnök fő politikai támogatói a konzervatív körökből került ki. – 6 pont
- Az új választójogi törvény pozitívuma, hogy mindenhol titkossá tette a szavazást, ugyanakkor a korlátozások miatt a választójogosultak száma csökkent. X
- A kommunista szervezetek nyílt kormányellenes tevékenysége veszélyt jelentett a hatalomra. –
- A magyar külpolitika sikere, hogy a Németországgal kötött kereskedelmi szerződés lehetőség adott a magyar gabona kivitelére. X
- A magyar revíziós politika német és olasz támogatásban reménykedett. X
- Gömbös Gyula miniszterelnök maradéktalanul teljesítette 95 pontból álló programját. –
6. elemi népiskola; középiskola; egyetem 6 pont
- Klebelsberg Kunó
 - Úgy tartották, hogy az általános műveltség emelése a gazdaság fellendülését eredményezi.
 - Az oktatás és a kultúra fejlesztésére az éves költségvetés több mint tíz százalékát fordították.

7. 1. g) 2. i) 3. h) 4. b) 5. a) 6. f) 7. d) 8. c) 9. e) 9 pont

8. A parasztság a társadalom legszélesebb rétege. X 8 pont

A nincstelen parasztság napszámmal kereste a kenyerét, ez a réteg a parasztság 70%-át tette ki. X

A társadalmi csoportok között nagy volt a mozgás. –

A társadalmi csoportok életmódja között alig volt különbség. –

A magyar társadalomban a hagyományos és modern társadalomra jellemző csoportok együttélése figyelhető meg. X

Az úri középosztályba tartoztak a középbirtokosok, hivatalnokok, értelmiségi csoportok. X

A városi munkások kötelező heti munkaideje 48 órára csökkent. X

A magyar társadalomban jelentősen nőtt a születéskor várható élettartam. X

Összesen: 50 pont

A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ 1. 12. feladatlap megoldása

1. tengelyhatalmak; őrzött városrész, amely a korszakban a zsidóság elkülönített lakhelye volt; koncentrációs tábor/láger; bécsi döntések 5 pont

2. Cím: Németország Szovjetunió elleni támadása 8 pont

– 1941 júniusában

– Románia, Finnország, Olaszország, Magyarország

– Leningrád, Moszkva, a Fekete-tenger partvidéke

– Sztálin bízott a németekkel kötött megneemtámadási szerződésben.

A Vörös Hadsereg nem volt felkészülve a támadásra.

Német haditechnikai fölény.

Ekkor még nem alakult meg a tengelyhatalmakkal szemben álló katonai szövetség, a Szovjetunió magára maradt a védekezésben.

– A Vörös Hadsereg hatalmas veszteségeket szenvedett, több százezer katona került hadifogságba, a lakosság elleni német kegyetlenkedések.

– A szovjet ellentámadás sikere Moszkva előtt, az őszi esőzések, a hideg tél leküzdhetetlen akadálynak bizonyultak a németek számára.

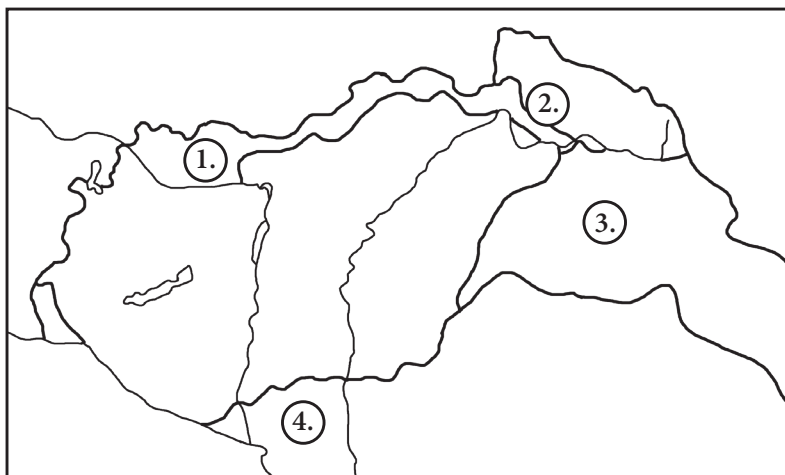
3. 6 pont

Év	Csatahely	Hadszíntér	Szembenálló felek	Eredmény és következmény
1943 nyara	partraszállás Szicíliában	Európa, olasz front	a szövetségesek és az oldalukon harcoló partizánok ↔ németek	A szövetségesek sikerei, a fasiszmus vége Olaszországban, Olaszország kilépett a háborúból. Németország olasz területen védekező háborúba kényszerült.

Év	Csatahely	Hadszintér	Szembenálló felek	Eredmény és következmény
1944. június 6.	Normandia	Európa, nyugati front	amerikai-brit szövetségesek ↔ németek	A szövetségesek sikeres partraszállása. Németország kétfrontos háborúra kényszerült, helyzete reménytelenné vált. Párizs felszabadult.
1945. augusztus 6., 9.	Hirosima, Nagaszaki	Távol-Kelet/ Csendes-óceán/Japán	az amerikai légierő ↔ Japán	Az atombomba ledobása soha nem látott pusztulást okozott. Japán 1945. szeptember 2-án kapitulált, feltétel nélkül megadta magát. A második világháború véget ért.

4. Cím: Terület-visszacsatolások Magyarországon

5 pont

1. Felvidék
2. Kárpátalja
3. Észak-Erdély
4. Délvidék

- Az első három terület visszacsatolása békés úton ment végbe a bécsi döntésekkel, a nyugati nagyhatalmak és az érintett országok beleegyezésével. Délvidék elfoglalása az ország fegyveres semlegességének feladását jelentette.
- Teleki Pál miniszterelnök öngyilkosságát követett el, halála után megerősödtek a háború további eseményeibe bekapcsolódni akaró politikai erők. Magyarország a németek oldalán belesodródott a háborúba.

5. 2.	A 2. honvéd sereg kiszállítása a keleti frontra.	Milyen feladatot kapott ez a haderő? Meddig jutott el?	Harc a németek oldalán. Eljutottak a Don folyóig.
4.	Magyarország német katonai megszállása.	Mikor történt? Milyen következményekkel járt?	1944. március 19-én történt. A magyar gazdaság a németek teljes kiszolgálójává vált. Gettók felállítása, a zsidó lakosság deportálása, koncentrációs és megsemmisítő-táborba hurcolása. A szövetséges hatalmak megkezdték Magyarország bombázását.
1.	Magyarország és a Szovjetunió között hadiállapot lépett fel.	Mi szolgáltatotta az ürügyet a háborúba lépésünkre?	Kassa (szovjeteknek tulajdonított) bombázása.
5.	Horthy Miklós lemondása, a korszak vége.	Milyen következményei lettek a lemondásnak?	Nyilas rémuralom, a budapesti gettó felállítása, a szovjetek előnyomulásával hazánk hadszíntérré vált.
3.	A 2. hadsereg pusztulása.	Milyen megoldhatatlan feladatai voltak a hadseregeknek?	Hosszú vonalon kellett védeni a Don-kanyart. Nem volt elég fegyverzet, ember. Súlyos ellátási gondok voltak, mínusz 35 fokos hidegben kellett helytállni.

7 pont

6. Churchill

6 pont

- Brit politikus, miniszterelnök a háború alatt.
- Országát kitartásra és a németekkel szembeni ellenállásra sarkallta.
- A szövetségesek egyik vezető politikusa.

Szálasi Ferenc

- A Nyilaskeresztes Párt vezetője.
- Magyar miniszterelnök lett Horthy lemondásakor.
- Magyarország erőforrásait a végsőkig kiszolgáltatta a hitleri Németországnak.

7. A fajelmélet alapján a zsidókat alacsonyabb rendű fajnak tekintették Németországban, a németek által megszállt országokban vagy a vele szövetséges államokban. Erről szóltak Németországban a nürnbergi törvények, Magyarországon a zsidótörvények. A németek a háború alatt megszervezték a zsidó nép, majd a cigányok tervszerű, szervezett elpusztítását, ez a holokauszt. A zsidókat Dávid-csillag viselésére kötelezték, gettókba telepítették. Innen a vagy a munkatáborokba, vagy a haláltáborokba szállították őket. A munkatáborokban a munkára alkalmas foglyokra rabszolgamunka várt. Akiket munkára alkalmatlannak találtak, haláltáborokba kerültek, ahol megsemmisítették őket, ez jelentette a németek számára a „végső megoldást”. A legnagyobb haláltábor Auschwitz volt. A náci

10 pont

koncentrációs táborokban több millió embert öltek meg. Sokan igyekeztek az üldözötteken segíteni, az egyházak, a Vöröskereszt, polgárok. Többen életüket áldozták az embermentésért, pl. Salkaházi Sára apácanővér.

8. Repülőgéphordozó

8 pont

Nürnbergi per/A háborús bűnösök elítélése

Összegzés:

Repülőgéphordozó

Például: A második világháborúban sokat fejlődött a haditechnika. Fontos szerep jutott mind az amerikai, mind a japán hadviselésben a repülőgéphordozó anyahajóknak. A nagy távolságok miatt főleg a Csendes-óceánon vetették be őket. A nagyobb anyahajókról akár 90 repülő is fel tudott szállni.

Nürnbergi per/A háborús bűnösök elítélése

Például: A szövetséges és győztes hatalmak közös döntése alapján a háborús bűnösöket – katonai és gazdasági vezetőket – a németországi Nürnbergben nemzetközi bíróság elé állították. A fő vádpont a béke és az emberiség ellen elkövetett bűnök, háborús bűncselekmények voltak. Az elítéltek közül több embert halálra ítélték, majd kivégeztek. Elítéltek a koncentrációs táborok vezetőit és az embereken kísérleteket végrehajtó orvosokat is.

Összesen: 55 pont

A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ 2. 13. feladatlap megoldása

1. A második világháborúban a tengelyhatalmakkal szemben harcoló államok összefoglaló elnevezése; nyilasok; holokauszt; deportálás.

5 pont

2. *Cím: Lengyelország felosztása/Lengyelország felszámolása*

8 pont

- Németország és a Szovjetunió.
- 1939. szeptember 1. Ezt az eseményt tekintjük a második világháború kezdetének.
- A lengyel haderő bár hősiessen küzdött, vereséget szenvedett a német, majd a szovjet Vörös Hadsereggel szemben.
- Molotov–Ribbentrop-paktum / Sztálin–Hitler-paktum 1939 augusztusában.
- A két nagyhatalom egymás között felosztotta a térséget.
- A hitleri Németországot és a sztálini Szovjetuniót.

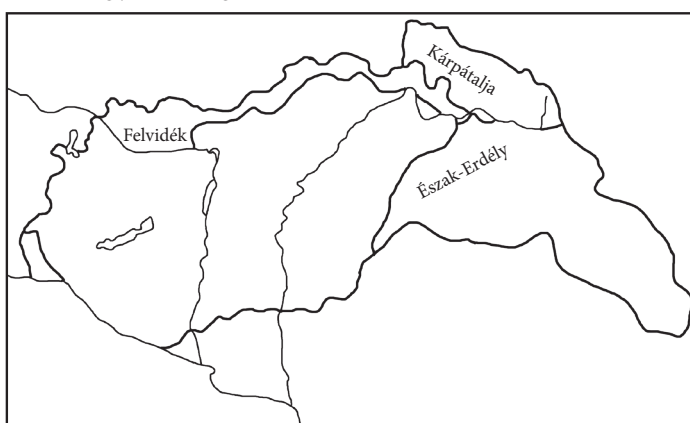
3.

6 pont

Év	Csatahely	Hadszintér	Szembenálló felek	Eredmény és következmény
1941. december	Pearl Harbor	Csendes-óceán	Japán és az USA	Az USA veszteségei, a flotta fele megsemmisült. A háború világháborúvá szélesedett.

Év	Csatahely	Hadszintér	Szembenálló felek	Eredmény és következmény
1942–1943.	Sztálingrád	Kelet-Európa/ orosz front	Németek szövetségeseikkel és a szovjetek	Német vereség, megkezdődött a németek visszaszorítása a keleti fronton.
1945 áprilisa	Berlin	Európa, Németország	szövetségesek ↔ németek	A szövetségesek bekerítették Berlint. Hitler öngyilkosságot követett el. / 1945. május 9-én a németek aláírták a kapitulációt. / Európában véget ért a második világháború.

4. Cím: Magyarország területvisszacsatolásai

- Fegyveres semlegesség: az ország készüljön fel a háborúra, de ne legyen részt benne.
- Hazánk befogadta a német és szovjet megszállástól menekülő lengyeleket.
- A fegyveres semlegesség politikája összeomlott. A magyar hadsereg Délvidék irányában átlépte a trianoni határt.

5 pont

4.	Nyilas hatalomátvétel.	Ki lett az ország új miniszterelnöke?	Szálasi Ferenc
5.	Budapest ostroma.	Mikor érték véget a harcok az országban? Mi váltotta fel az ország német megszállását?	Magyarországon 1945. április közepén érték véget a harcok. A német megszállást szovjet megszállás váltotta fel.
3.	Magyarország német megszállása.	Mikor került erre sor?	1945. március 19-én.
2.	Kállay Miklós miniszterelnök „hintapolitikája”.	Mi volt a célja ennek a politikának?	Nyíltan a németek szövetségében legyen az ország, de titkos tárgyalásokat kezdtek brit diplomatákkal a magyar fegyverszünet lehetőségéről.
1.	Bárdossy László bejelentette a hadiállapotot a Szovjetunióval.	Milyen következménye lett a bejelentésnek a magyar belpolitikában?	A 2. magyar hadsereg kiszállítása a keleti frontra. / Hadiállapotba kerültünk Nagy-Britanniával és az Amerikai Egyesült Államokkal.

7 pont

6. *Roosevelt*

6 pont

- Az Amerikai Egyesült Államok elnöke.
- Kezdeményezte a tengelyhatalmakkal szembeni katonai szövetség létrehozását.
- Az Egyesült Nemzetek nyilatkozatában a fasiszmus elleni végső harc híve volt.

Teleki Pál

- Magyar politikus, földrajztudós, külügyminiszter majd miniszterelnök.
- A fegyveres semlegességi politika elkötelezett híve.
- Hiába óvta a magyar politikai erőket, hogy tartsák magukat távol egy eleve kudarcra ítélt háborútól, ezért öngyilkosságot követett el.

7. A fajelmélet alapján a zsidókat alacsonyabb rendű fajnak tekintették Németországban, a németek által megszállt országokban vagy a vele szövetséges államokban. Erről szóltak Németországban a nürnbergi törvények, Magyarországon a zsidótörvények. A németek a háború alatt megszervezték a zsidó nép, majd a cigányok tervszerű, szervezett elpusztítását, ez a holokauszt. A zsidókat Dávid-csillag viselésére kötelezték, gettókba telepítették. Innen a vagy a munkatáborokba, vagy a haláltáborokba szállították őket. A munkatáborokban a munkára alkalmas foglyokra rabszolgamunka várt. Akiket munkára alkalmatlannak találtak, haláltáborokba kerültek, ahol megsemmisítették őket, ez jelentette a németek számára a végső megoldást. A legnagyobb haláltábor Auschwitz volt. A náci koncentrációs táborokban több millió embert öltek meg. Sokan igyekeztek az üldözötteken segíteni, az egyházak, a Vöröskereszt, polgárok. Többen életüket áldozták az embermentésért, pl. Salkaházi Sára apácanővér.

10 pont

8. Budapest ostroma; Az atombomba; Jaltai konferencia

8 pont

Budapest ostroma – Például: Budapestet a szovjet csapatok 1944 karácsonyára körbezárták. Hitler a várost erődvárossá nyilvánította, és a városban lévő közel 100 ezer német és magyar katonának megtiltotta a feladást, a végsőig harcolniuk kellett, mert a szovjet alakulatok haladásának lassítása volt a célja. Ezzel a döntéssel a város sorsa megpecsételődött. A menekülő német csapatok az összes dunai hidat felrobbantották. A szovjet alakulatok rommá lőtték a várost, a 36 ezer lakóházából 30 ezer megsemmisült vagy megsérült. A lakosság óvóhelyeken, pincékben húzódott meg, éhezett, fázott, nem volt ivóvíz. Megszűnt a villany- és gázellátás. A nyilasok terrorja mellett el kellett szenvedniük a szovjet csapatok fosztogatását, erőszakosságát. A szovjet alakulatok rengeteg hadifoglyot ejtettek, a civileket kényszermunkára hurcolták, akik közül sokan soha nem tértek haza a Gulagról. A városban a harcok 1945 februárjában értek véget.

Az atombomba – Például: Az atombomba a második világháború legpusztítóbb fegyvere volt. Az Amerikai Egyesült Államok vetette be Japán ellen 1945. augusztus 6-án és 9-én Hiroshima és Nagaszaki ellen. Az atombomba robbanása és az azt követő tűzvészben 110 ezer ember halt meg. A robbanást követő radioaktív sugárzás még évekkel később is szedte áldozatait.

Jaltai konferencia – Például: 1945 februárjában Jaltában is találkozott a szövetséges hatalmak három vezetője: Churchill brit, Roosevelt amerikai és Sztálin szovjet vezető. Eldöntötték, hogy Németországot a háborút követően megszállási övezetre osztják, és a Szovjetunió az európai háború után részt vesz a japánok elleni háborúban. Megállapodtak az Egyesült Nemzetek Szervezetének felállításáról, a háborús bűnösök felelősségre vonásáról, a későbbiekben helyreállított Lengyelország hatáiról. Lényegében itt került elfogadásra, hogy egész Közép- és Kelet-Európa szovjet befolyás és megszállás alá kerül. Ez pedig évtizedekre befolyásolta hazánk sorsát is.

Összesen: 55 pont

A MEGOSZTOTT VILÁG 1.

14. feladatlap megoldása

1. *Cím: Az Egyesült Nemzetek Szervezete emblémája* 9 pont
- Célja a világbéke fenntartása.
 - Közgyűlés, Biztonsági Tanács
 - Az öt állandó tag (Amerikai Egyesült Államok, Szovjetunió, Franciaország, Nagy-Britannia, Kína) egyhangú döntésével.
- Cím: Németország szövetséges megszállása*
- 1945 februárjában, Jaltában, a vezető szövetséges államok vezetői: Sztálin, Roosevel, Churchill döntöttek erről.
 - Németország kettészakadt a megszállási övezetek mentén.
 - A nyugati zónákból a Németországi Szövetséges Köztársaság, a keleti zónában a Német Demokratikus Köztársaság jött létre.
 - Berlinben felkelés tört ki. Szabad választásokat és Németország egyesítését követelték. A szovjet hadsereg leverte a felkelést.
2. *Cím: A világ kettéosztottsága/A kétpólusú világ* 6 pont
- Nyugati világ**
- Vezető szuperhatalom: Amerikai Egyesült Államok*
- Rendszerezés: Marshall-terv, NATO*
- Magyarázat: Marshall-terv – az Amerikai Egyesült Államok által felajánlott pénzügyi segély a háború utáni gazdaság helyreállítására.*
- A Szovjetunió által megszállt közép- és kelet-európai országok**
- Vezető szuperhatalom: Szovjetunió*
- Rendszerezés: KGST/Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa, Varsói Szerződés*
- Magyarázat: a KGST a szocialista országok közötti gazdasági közösség, amely a szocialista országok közötti munkamegosztásra épült.*
3. – A hidegháború fegyveres konfliktus nélküli háborút jelent. Fő jellemzői a fegyverkezési verseny, a háborús uszítás, az ellenséges propaganda. 8 pont
- A két szuperhatalom között: az Amerikai Egyesült Államok és a Szovjetunió között.
 - 1947–1991-ig
 - A fegyverkezési versenyben annyi fegyvert halmoztak fel a szemben álló felek, amennyivel nemcsak egymást lettek volna képesek elpusztítani, hanem az emberi civilizációt is.
4. *Cím: Arab-izraeli ellentét* 10 pont
- Helyszín: Közel-Kelet*
- Szemben álló felek: arab/palesztin–izraeliek/zsidó*
- Mikor jött létre a zsidó állam? 1948-ban*
- Milyen eredménnyel harcoltak a szemben álló felek? Izrael valamennyi háborút megnyerte.*
- Cím: A kubai rakétaválság**
- Helyszín: Kuba*
- Kiváltó ok: Az Amerikai Egyesült Államok közvetlen szomszédságában szovjet támogatással szocialista rendszert hoztak létre.*
- Hogyan veszélyeztette a Szovjetunió az Amerikai Egyesült Államokat?*
- Szovjet rakétákat akart telepíteni Kubába, így közvetlenül fenyegette az amerikai nagyvárosokat.

Hogyan rendeződött a konfliktus?

A két szuperhatalom megegyezett. A Szovjetunió visszavonta a rakétáit, az Amerikai Egyesült Államok nem támadta meg a szocialista Kubát.

Ki volt a két szuperhatalom egymással tárgyaló vezetője? Hruscsov és Kennedy.

5.

Nyugati világ	Szemponatok	Szovjet típusú világ
Többpártrendszerű parlamentáris demokrácia, független bíróságok.	Politikai rendszer	Egypártrendszerű diktatúra/pártállam.
Szabad a sajtó, az információszerezés sokszínű, szabad utazás a „szabad világban”.	Közélet	Hírzárlat a nyugati világból, a Nyugatra utazás tiltása, akadályozása, korlátozása.
A tulajdon biztonsága, a vállalkozás szabadsága, gazdasági fellendülés, jóléti állam, fogyasztói társadalom.	Gazdaság	A magántulajdon államosítása, tervutasítás, áruhiány, a nehézipar és fegyvergyártás fejlesztése a többi iparág rovására.
1., 4.	Képek sorszáma.	2., 3.

7 pont

Összesen: 40 pont

A MEGOSZTOTT VILÁG 2. 15. feladatlap megoldása

1. – Párizs, 1947.

6 pont

- A győztesek a vesztesekkel nem tárgyaltak, diktálták a békét.
- A nyelvi és etnikai határookra nem voltak tekintettel.
- Kitelepítés.
- A Szovjetunió.

Cím: „Vasfüggöny”

5 pont

- A hidegháború idején a Szovjetunió állt érdekében. Csak így tudta biztosítani, hogy az általa megszállt országokban szovjet mintájú rendszerek jöjjenek létre, és hogy ezeket az országokat teljesen elzárja a nyugati országoktól.
- Szigorú, fegyveres katonai ellenőrzés alatt állt elaknásított szakaszokkal.
- A Szovjetunió felbomlásáig (1990-es évek).

2. Rendszerezés: Nyugati tömb: 2., 3. Keleti tömb: 1., 4.

10 pont

Magyarázatok:

NATO: 1949-től az Amerikai Egyesült Államok és szövetségeseinek katonai szervezete (Észak-atlanti Szerződés Szervezete)

Varsói Szerződés: 1955-ben a Szovjetunió vezetésével alakult katonai szervezet a szocialista országok között.

- A keleti tömböt vezető szuperhatalom: Szovjetunió
- A nyugati tömböt vezető szuperhatalom: Amerikai Egyesült Államok
- A vonal a nyugati és a keleti tömböt elválasztó „vasfüggönyt” jelöli.
- Berlint

3. A hidegháború fegyveres konfliktus nélküli háborút jelent. Fő jellemzői a fegyverkezési verseny, a háborús uszítás, az ellenséges propaganda. A karikatúra a fegyverrel való fenyegetést mutatja be, amint a Szovjetunió és az Amerikai Egyesült Államok vezetője, Hruscsov és Kennedy, egymást fenyegetik úgy, hogy ezzel maguk is veszélybe kerülnek. 3 pont

4. **Hidegháborús konfliktusok** 7 pont

<p>Helye: Távol-Kelet, Koreai-félsziget Ideje: 1950–1953 Szemben álló felek: Észak- és Dél-Korea A háborúban az észak-koreaiakat a szovjetek és kínaiak, a dél-koreaiakat az amerikaiak támogatták. Milyen állapotok állandósultak a félszigeten? Mind a mai napig tart a félsziget politikai megosztottsága.</p>	<p>Helye: Délkelet-Ázsia, Vietnám Ideje: 1955–1975 Milyen rendszer jött létre a kettéosztott Vietnám északi részén? kommunista rendszer Melyik nagyhatalom avatkozott be a déliek oldalán a háborúba? az Amerikai Egyesült Államok Milyen következményei lettek a háborúnak az Amerikai Egyesült Államokban? Háborúellenes tüntetések, a katonai szolgálat megtagadása, a hazatérő katonák közül sokan nem tudtak visszailleszkedni a társadalomba.</p>
--	---

5. 9 pont

Nyugati világ	Szemponatok	Szovjet típusú világ
Többspártrendszerű parlamentáris demokrácia.	Politikai rendszer	Egypártrendszerű diktatúra/pártállam.
Szabad véleménynyilvánítás, sajtószabadság, az emberi élet védelme.	Közélet	A rendszerrel szemben állók elleni megtorlás börtönnel, internálással, koncepciók perekkkel, kivégzéssel, fenyegetéssel.
Árubőség, piacgazdaság, családtámogatások, áruházláncok, bevásárlóközpontok. Az életszínvonal folyamatosan emelkedik.	Gazdaság	Államosítás, tervutasítás. Áruhiány, a nehézipar és fegyvergyártás fejlesztése a többi iparág rovására.
4.	Képek sorszáma	1., 2., 3., 5., 6.

MAGYARORSZÁG SZOVJETIZÁLÁSA 1.

16. feladatlap megoldása

1. Nemzeti függetlenségünk kérdése	A német megszállást szovjet megszállás váltotta fel.	7 pont
Háborús emberveszteségek	Becsült létszám: 715 000–860 000 Összetevők: fronton elesett katonák, a bombázások civil áldozatai, a holokauszt áldozatai, a hadifogságban meghaltak.	
A nemzeti vagyon 40%-a megsemmisült	Összetevők: – a németek a nyilasok segítségével értékeket hurcoltak Németországba, vagy megsemmisítették az értékeket, hogy ne jusson a szovjetek kezére – a hidak felrobbantása – az ország megmaradt értékeit a szovjetek elrabolták (az állatállomány többségét, a gépjárműveket), tönkretették (templomokat istállóknak használtak)	
Jóvátétel	Az országnak 300 millió dollár értékben fizetési kötelezettséget kellett lerónia a Szovjetunióknak, Jugoszláviának, Csehszlovákiának hat év alatt.	
Málenkij robot	Mintegy hatszázezer embert hurcoltak el kényszermunkára a Szovjetunióba, köztük civileket, fiatalokat, nőket. Az ígért néhány nap helyett évekig szörnyű körülmények között dolgoztak. A megpróbáltatásokba, éhezésbe húsz százalékuk meghalt.	

2. Kitelepítés Magyarországról

- A győztes szövetségesek akarata szerint.
- Németeket.
- A felvidéki magyarokra és magyarországi szlovákokra.
- Az elcsatolt, majd visszaszerzett és ismét idegen országhoz került területek magyar lakosai Romániából és Jugoszláviából.
- A kitelepítettek, a lakosságcsere-egyezmény elszenvetői ezeket örökre elveszítették.

5 pont

3. Cím: Helyszín: Magyarország, Hortobágy

A Rákosi-korszakban az osztályellenségnek tekintett családokat (a Horthy-korszak vezetőit, értelmiségét) kényszerlakhelyre szállították. A kereszt a hortobágyi 12 munkatábor fogságban tartott családjaira és az áldozatokra emlékeztet.

Cím: Magyar zászló a Rákosi-korszakban

A magyar nemzeti színű zászló közepén egy szovjet mintájú, vöröscsillagos címer volt. 1956-ban ezt a címet vágták ki a forradalmárok a zászlóból, így lett a forradalom jelképe a lyukas zászló.

8 pont

Cím: Málenkij robotra hurcoltak emlékműve

8 pont

A szovjet hadsereg már a háború alatt, és azt követően tömegeket hurcolt el „kis munkára” a Szovjetunióba a háborús károk felszámolására és az újjáépítésre. Az évekig tartó kényszermunkának több ezer halálos áldozata lett.

4. Változások a Rákosi diktatúra idején: 1948–1956-ban

7 pont

- Államforma: 1949-től népköztársaság.
- A kommunista párt diktatúrája, a pártállam.
- Nincs szólásszabadság. A politikai ellenfelekkel szemben koncepciók perek sorozata folyt a párton kívüli és a párton belüli „ellenséggel” szemben.
- A legnagyobb ünnepek: november 7., a bolsevik forradalom évfordulója, április 4., a második világháború utáni szovjet felszabadítás évfordulója, augusztus 20., a kommunista alkotmány ünnepe.
- Szovjet típusú tervutasításos rendszer. Elhibázott gazdaságirányítás: az ipar erőltetett fejlesztése a mezőgazdaság és a könnyűipar rovására.
- Az „osztályellenséggel” szemben kíméletlen terror, kitelepítések, kényszermunka a munkatáborokban. Az érintettek a vagyontárgyak, lakások nagy részét örökre elvesztették.
- Kötelező beszolgáltatás, kuláküldözések, szovjet mintára erőszakos szövetkezetesítés.

5. Mindszenty József esztergomi érsek

8 pont

- Üldözték a nyilasok és a kommunisták is.
- Szembefordult a szovjet mintájú renddel, a kereszténydemokráciát hirdette.
- Rákosiék bebörtönözték, megkínózták, a bíróság fegyházbüntetésre ítélte.

Rákosi Mátyás

- A magyar kommunista párt egyik alapítója.
- Ő volt az irányítója a demokrácia felszámolásának és a szovjet mintájú pártállam kiépítésének.
- 1949–1956 között az ország teljhatalmú vezetője.

Összesen: 35 pont

MAGYARORSZÁG SZOVJETIZÁLÁSA 2.

17. feladatlap megoldása

1. Nemzeti függetlenségünk kérdése	A német megszállást szovjet megszállás váltotta fel.	7 pont
Háborús emberveszteségek	Becsült létszám: 715 000–860 000 Összetevők: fronton elesett katonák, a bombázások civil áldozatai, a holokauszt áldozatai, a hadifogságban meghaltak.	
A nemzeti vagyon 40%-a megsemmisült.	Összetevők: – A németek a nyilasok segítségével értékeket hurcoltak Németországba, vagy megsemmisítették az értékeket, hogy ne jusson a szovjetek kezére – a hidak felrobbantása. – Az ország megmaradt értékeit a szovjetek elrabolták (az állatállomány többségét, a gyárak gépeit), vagy tönkretették (templomokat istállónak használtak).	
Jóvátétel	Az országnak 300 millió dollár értékben fizetési kötelezettséget kellett lerónia a Szovjetuniónak, Jugoszláviának, Csehszlovákiának hat év alatt.	
Málenkij robot	Mintegy hatszázezer embert hurcoltak el kényszermunkára a Szovjetunióba, köztük civileket, fiatalokat, nőket. Az ígért néhány nap helyett évekig szörnyű körülmények között dolgoztak. A megpróbáltatásokba, éhezésbe húsz százalékuk meghalt.	

2. Kovács Béla

- kizsugdapárti politikus, a háború utáni kormány földművelésügyi minisztere
- bátor, nyíltan kiállt a kommunistákkal szemben
- a szovjetek a Szovjetunióba hurcolták, ahol nyolc évig volt fogságban
- elhurcolásának napja, február 25., a kommunizmus áldozatainak emléknapja lett

Nagy Imre

- az MDP kommunista politikusa
- szovjet kérésre ő váltotta 1953-ban Rákosit a miniszterelnöki székben
- vezetése alatt könnyítettek a parasztok beszolgáltatási terhén, megszüntették az internálásokat, amnesztiát hirdettek a politikai foglyok egy részének, türelmességet hirdettek vallási kérdésekben

3. Cím: Nemzeti ünnepünk a Rákosi-korszakban

A hagyományos nemzeti ünnepek helyett új ünnepeket kellett tartani, így lett Szent István-napból az alkotmány ünnepe, az 1949-es kommunista alkotmány ünnepe.

8 pont

8 pont

Cím: ÁVH-s terror

A politikai ellenfelekkel való kegyetlen, megfélemlítő bánásmód a Rákosi-korszakban rettegéssel töltötte el az emberek mindennapjait.

Cím: Beszolgáltatás

A Rákosi-propaganda plakátja a kötelező beszolgáltatásra hívja fel a figyelmet. A beszolgáltatás elmaradásáért börtönbüntetés járt.

4. Változások a Rákosi diktatúra idején: 1948–1956-ban

7 pont

- Nincs változás.
- A Magyar Dolgozók Pártjának egypárti diktatúrája/pártállam.
- Megszűnt a hatalmi ágak szétválasztása, ugyan a parlamentet nem számolták fel, de helyette a törvényerejű rendeleteket az Elnöki Tanács alkotta. Az Elnöki Tanács tagjait az MDP vezetőségéből jelölték ki.
- A legfőbb hatalom Rákosi Mátyás, Gerő Ernő és Farkas Mihály kezében volt. Az állami szervek az ő utasításait hajtották végre. Személyüket teljhatalmuknál fogva félelem, rettegés vette körül. Rákosi személyi kultusza.
- Az ÁVH veszi át az ÁVO folyamatosan bővülő feladatkörét, közvetlenül a pártvezetés és Rákosi irányítása alatt állt. Rettegésben tartották az egész társadalmat, a politikai ellenfeleknek tekintett lakosok ellen kínzásokkal terhelt vallatásokat végeztek.
- Az önkormányzatokat szovjet mintára tanácsokká alakították.
- A politikai ellenfelekkel való bánásmód legfontosabb eszközei: terror, koncepciós perek a párton kívüli és párton belüli ellenségnek tartott személyek ellen, halálbüntetések, megfélemlítés, kínzások, internáló- és munkatáborok, kitelepítések.

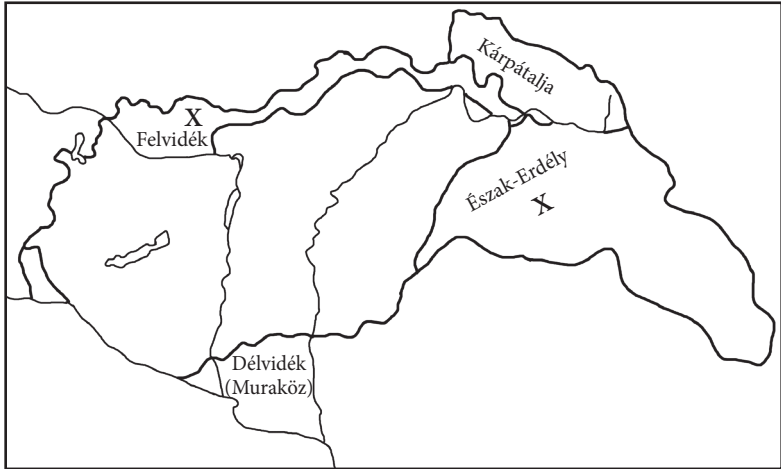
5. **Összegzés:** A kitelepítések háttérében a kollektív bűnösség gondolata állt, vagyis hogy a háborúért kizárólag a németek és a magyarok felelősek. A győztes szövetségesek döntése értelmében Magyarországról ki kellett telepíteni a német nemzeti kisebbséghez tartozó magyar állampolgárokat. 1946–48 között 200 000 németet űztek el Magyarországról. A lakosságcsere-egyezmény értelmében Csehszlovákiából, a Felvidékről, 90 000 magyart űztek el szülőföldjükéről Magyarországra. Magyarországról 70 000 magyarországi szlovákot telepítettek Csehszlovákiába. A visszacsatolt területekről, mivel azok ismét idegen országok fennhatósága alá kerültek, Romániából és Jugoszláviából is nagy számban érkeztek Magyarországra magyar anyanyelvű menekültek.

5 pont

Összesen: 35 pont

ÉV VÉGI FELADATSOR

18. feladatlap megoldása

1. *gr. Andrássy Gyula* 9 pont
- A kiegyezéskor megalakult magyar kormány miniszterelnöke.
 - Később a Monarchia külügyminisztere.
- Horthy Miklós*
- Magyarország kormányzója 1920 és 1944 között.
 - Államfőként a keresztény nemzeti eszme híve, antikommunista politikus.
- Sztálin*
- Szovjet kommunista/bolsevik vezető.
 - A Szovjetunió kommunista diktátora volt, politikai rendszere több millió áldozatot követelt.
2. Lenin; Churchill; gr. Bethlen István 3 pont
3. Történelmi esemény: A trianoni békediktátum aláírása. 3 pont
Magyarország szovjet megszállása.
Izrael állam megalapítása.
4. a Horthy-korszak kezdete – millenniumi ünnepségek – Magyarország szovjetizálása 3 pont
Hitler hatalomra jutása – német vereség Sztálingrádnál – az egységes Németország kikiáltása
kubai rakétaválság – a hidegháború kezdete – az ENSZ megalakulása
5. 8 pont
-
- Cím: Terület-visszacsatolások a Horthy-korszakban**
- A békés revízió, a felülvizsgálat alapján történő módosítás.
 - Németország és Olaszország.
 - Jóváhagyták.
 - Minden visszacsatolt területről le kellett mondani.
6. *Fogalmak:* Gulag; konzervativizmus; személyi kultusz; kisantant; deportálás. 5 pont

7. a) *Első világháború* 10 pont
Hármas Szövetség/Központi hatalmak
balkáni front: szerbek; Galícia: oroszok; Isonzó folyó/ Doberdó: olaszok
- b) *Második világháború*
- Tengelyhatalmak
 - A szovjet Vörös Hadsereg alakulatai.
 - A magyar katonák német, olasz, román katonákkal együtt harcoltak.
 - 1943 januárjában.
 - Vereség.
 - A 2. magyar hadsereg pótolhatatlan veszteségeket szenvedett emberben, felszerelésben (210 ezer katona és 21 ezer munkaszolgálatosból 42 ezer halott vagy eltűnt, 70 ezer sebesült vagy fogságba esett magyar katona).
8. 1. Gagarin szovjet űrhajós, az első ember a világűrben. 1961-ben egy fordulót tett a Föld körül. 4 pont
2. A két világháború közötti magyar gazdasági sikerek egyikét szemlélteti a plakát. A magyar Orion gyár rádiói világszerte keresettek voltak.
9. A kommunisták egyre nagyobb befolyással bírtak a magyar gazdasági életre: szovjet mintára államosították a bányákat, üzemeket, vállalatokat. Ez a folyamat 1948 után, a hatalomra kerülésüket követően fölgyorsult. Ekkor a 100 munkásnál (majd fokozatosan le szállított 10 munkásnál) többet foglalkoztató üzemeket államosították. Ezzel lényegében megszűnt a kisipar és a kiskereskedelem is. Megszűnt a verseny, megszűnt a piacgazdaság. 5 pont
10. Neumann János: a számítógép elvi alapjainak kidolgozása 6 pont
Szent-Györgyi Albert: a C-vitamin kimutatása a paprikában
Gábor Dénes: hologram

Összesen: 56 pont

Az év végi feladatsort ellenőrizzük, kijavítjuk, értékeljük, de nem osztályozzuk.